

2016. február 12.

Alkotmánybíróság
1015 Budapest,
Donáti u. 35-45.

A Debreceni Törvényszék útján!
4026 Debrecen,
Perényi u. 1.

Ügyszám: <u>IV/352-0/2016</u>	
Érkezett: <u>2016 FEBR 23.</u>	
Példány: <u>2</u>	Kezelőiroda:
Melléklet: <u>2 MH + 14 db</u>	

DEBRECENI TÖRVÉNYSZÉK DEBRECEN	
2016 FEBR 15.	
Pld.: <u>2</u>	Mell.: <u>1</u> ill. bg. .... Ft
<u>1.G.40.057/2016/1h0.</u>	

Ügyszám: I.f.-on **1.G.40.057/2013**

Tárgy: alkotmányjogi panasz

**FAXÜZENET ÉS
TÉRTIVEVÉNYES ELSŐBBSÉGI LEVÉL ÚTJÁN!**

Tisztelt Alkotmánybíróság!

A [redacted] Zrt. [redacted] kérelmező korábban a keresetleveléhez, de a rend kedvéért ide is csatolt meghatalmazással igazolt képviselőként, az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI törvény („Abtv.”) 27.§-a alapján, a kérelmező, mint kérelmező, illetve a [redacted]

[redacted] I.r.,
[redacted] II.r., a [redacted]

1.) III.r. és a [redacted] IV.r. alperesek között a Debreceni Törvényszék előtt I.f.-on fenti sz. alatt indult és folyamatban volt perben, a Kúria, mint felülvizsgálati bíróság által Gfv.VII.30.183/2015/10. ssz. alatt meghozott, általunk 2015. december 15-én kézhez vett ítélet (a továbbiakban „kúriai ítélet”), egyúttal a Debreceni Törvényszék 1.G.40.057/2013/118. ssz. alatti elsőfokú (a továbbiakban „I.f.-ú ítélet”), továbbá a Debreceni Ítéltábla Gf.II.30.106/2015/7. ssz. alatti másodfokú (a továbbiakban „II.f.-ú ítélet”) ítéletei ellen

alkotmányjogi panaszt

terjesztünk elő; kérjük, hogy a T. Alkotmánybíróság az Abtv. 43. § (1) bekezdése alapján a kúriai ítéletet – az Alaptörvény M) cikk (2) bekezdésébe (tiszteséges gazdasági versenyhez való jog sérelme); a XIII. cikk (1) bekezdésébe (tulajdonhoz való jog sérelme); a XXVIII. cikk (1) bekezdésébe (tiszteséges eljáráshoz való jog sérelme); és 28. cikkébe (az Alaptörvénnyel összhangban álló jogértelmezés sérelme) ütközés okán – semmisítse meg.

Kérjük, hogy a T. Alkotmánybíróság az Abtv. 43. § (4) bekezdése alapján az I.f.-ú ítéletet és a II.f.-ú ítéletet – az Alaptörvény M) cikk (2) bekezdésébe (tiszteséges gazdasági versenyhez való jog sérelme); a XIII. cikk (1) bekezdésébe (tulajdonhoz való jog sérelme); a XXVIII. cikk (1) bekezdésébe (tiszteséges eljáráshoz való jog sérelme); és 28. cikkébe (az Alaptörvénnyel összhangban álló jogértelmezés sérelme) ütközés okán – szintén semmisítse meg.

Az Abtv. 27. § b) pontja alapján akként nyilatkozunk, hogy a kérelmezőnek a kúriai ítélet ellen nincs további jogorvoslati lehetősége.

[REDACTED]

Az Abtv. 52. § (5) bekezdés értelmében akként nyilatkozunk, hogy a kérelmező adatainak zárt kezelését nem kérjük.

Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti határidő a kúriai ítélet közlésétől (2015. december 15.) számítva megtartásra került.

A kúriai ítélet nyilvánvalóan a pert befejező érdemi határozatnak minősül.

I. ÖSSZEFOGLALÁS

- a) Az I.f.-ú ítélet és a II.f.-ú ítélet a kérelmező keresetét lényegében teljes egészében, minden elemében, tévesen és jogszabálysértő módon ítélték meg. Ezzel szemben a kúriai ítélet az I-II.f.-ú ítéletek indokolását szinte teljes egészében a kérelmező javára fordította, és a kérelmező keresetét jogerősen elutasító II.f.-ú ítéletet *egyetlen ok* miatt tartotta fenn hatályában.
- b) A kúriai ítélet értelmében a kérelmező a lúd tojás keltetés, tehát egy megállíthatatlan folyamat kellős közepén nem gazdasági kényszerből, hanem önkéntesen fogadta el az I.r. alperesi állatvédő alapítvány által előírt, és a III-IV.r. alperesi vágóhidak és a kérelmező közötti szerződésekben kötelezően szereplő feltételt, amely szerint a III-IV.r. alperesi vágóhidak kizárólag akkor veszik meg a kérelmező lúdtojásait, ha a kérelmező vállalja, hogy a lúdtojásokat produkáló törzsállományáról (ami nem is képezte ezen szerződések tárgyát) a jövőben nem szed tollat.
- c) Kiemelendő, hogy amennyiben a kérelmező nem fogadta volna el ezt a feltételt, akkor a végül elszenvedett perbeli kárhoz képest minimum négyszeres kárt szenvedett volna el, mivel a tojások a III-IV.r. alperesi vágóhidak általi visszautasítás eredményeként eladatlanul megsemmisültek volna.
- d) A Kúria álláspontja szerint ez egy önkéntes, racionális gazdasági döntésnek minősült, amelyben a Kúria – a rendelkezésre álló bizonyítékok ellenére – semmilyen gazdasági kényszert nem látott. Ezt – az I.f.-ú és a II.f.-ú ítéleteket ebben a tekintetben megerősítő – kúriai jogi álláspontot, illetve az ezen alapuló kúriai ítéletet tartjuk elsősorban Alaptörvény-ellenesnek, és ez a jelen alkotmányjogi panaszunk tárgya.
- e) A jelen ügyben a kérelmező nem önként szenvedett el kárt, és nem önként döntött úgy, hogy befejezi a legális tolszedési tevékenységét. A jelen ügyben az I.r. alperes a kérelmező számára vagyoni jogellenes hátrányt helyezett kilátásba abban az esetben, ha a legális tolszedési tevékenységét nem szünteti be: „[a] 2011. december 14-ei tárgyaláson a várakozásaimmal ellentétben azt mondták az I. rendű alperes képviselői, hogy vagy abbahagyom a tolszedést, vagy pedig nem tudom értékesíteni az árut”.¹ Ez nyilvánvalóan nem valós választási lehetőség a kérelmező számára, hanem jogellenes gazdasági kényszerként értékelendő, ahogyan az összes többi, lent részletesen bemutatásra kerülő alperesi magatartás is.
- f) A perben az alperesek mindvégig azzal mentgették magukat, hogy azért nem történt kényszer a kérelmező vonatkozásában, mert megváltoztak a nyugat-európai „fogyasztói szokások”, megváltozott a „piac”, amihez a kérelmezőnek egyszerűen igazodnia kellett, és ezt meg is tette. Ezen változásokat azonban az alperesek csak állították. Sőt, [REDACTED] alperesi tanú kifejezetten elmondta, hogy a „fogyasztói igények nem

¹ Lásd [REDACTED] anúvallomása; 17. ssz.-ú jkv. 4. old. 2. bek.

változtak meg (lásd részletesen lent). A perben eljáró bíróságoknak a perben a konkrét károkozó magatartásokat kellett volna vizsgálniuk. Ehelyett jogellenesen olyan körülményeket vizsgáltak, és olyan okok miatt mentették ki az alpereseket, amely körülmények kimentési oknak nem minősülhetnek. A tartalom nélküli „megváltozó gazdasági körülményekre”, „megváltozó fogyasztói szokásokra” hivatkozás nem kimentési ok. Kárt a „megváltozó gazdasági körülményekre”, a „fogyasztókra”, a „piacra” hivatkozással sem lehet okozni.

- g) Magyarországon az élő házi ludakról történő érett toll-eltávolítás törvény által engedett, legális tevékenység. Ebből következően a kérelmező által végzett tollszedés *de iure* a hatályos hazai és uniós jogszabályok értelmében legálisan folytatható tevékenységnek minősül. A kérelmező által végzett tollszedés emellett *de facto* is mindenkor minden tekintetben megfelelt a jogszabályoknak és a vonatkozó szakmai szabályoknak, sztenderdeknek.
- h) A kérelmező a legális tollszedési tevékenységével nem önként, saját elhatározásából hagyott fel, erre – túl azon, hogy teljesen életszerűtlen és ellentétes a józanésszel – az alperesek alaptalan állításain kívül egyetlen peradat sem utal, egyetlen bizonyíték sem áll rendelkezésre. A kérelmezőt a legális tollszedési tevékenység abbahagyása miatt kár érte. A kár bekövetkezését az alperesek sem vitatták. Az alperesek a kár összecszerúségét sem tudták érdemben, tehát minimum magánszakértői véleményekkel vitássá tenni.
- i) A kérelmezők kárát az alperesek okozták. A perben kiterjedt bizonyítás folyt a per háttérét képező I-II.r. kampány bemutatására, ami valóban releváns volt abból a szempontból, hogy az eljáró bíróságok számára is egyértelmű legyen a perbeli felek magatartásának motivációja. Ennek ellenére a per eldöntése során az eljáró bíróságoknak természetesen nem kizárólag az I-II.r. alperesi kampányt, hanem elsősorban a konkrét perbeli ok-okozati összefüggéseket kellett volna vizsgálniuk. Az ok-okozatiság körében pedig a perben bizonyítottuk, hogy a kérelmező kárát közvetlenül az alperesek okozták. Az a körülmény, hogy az alpereseket milyen közvetett okok („fogyasztók”, „német, osztrák kereskedők, áruházak”) motiválták a károkozás során, irrelevánsak. Ezekre a közvetett okokra konkrét peradat, bizonyíték egyébként sem állt rendelkezésre.
- j) A kúriai ítélet Alaptörvény-ellenes, mivel azzal, hogy a kérelmezőt ért súlyos és jogellenes gazdasági kényszer-cselekményeket figyelmen kívül hagyta, azt a perbeli bizonyítékok ellenére, az alperesi előadások alapján önkéntes és racionális gazdasági lépésnek minősítette, sértette a kérelmező vállalkozáshoz való jogát, tulajdonhoz való jogát, tisztességes gazdasági versenyhez való jogát, illetve a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát.

II. TÉNYÁLLÁS

A KÉRELMEZŐ EGY LÚDTENYÉSZTÉSSEL ÉS TOLLSZEDÉSSEL FOGLALKOZÓ TERMELŐ CÉG

1. A perben előadott tényállást a jelen alkotmányjogi panaszban megismételni nem kívánjuk, a perben általunk előadottakra itt is teljes körűen hivatkozunk. A jelen alkotmányjogi panasz elbírálása szempontjából releváns tények a következők.
2. A kérelmező egy főtevékenységként a hortobágyi fehér lúd, illetve a hortobágyi pekingi kacska tenyésztésével és fajtafenntartó nemesítésével foglalkozó termelő cég.

3. A kérelmező bevétele 2012-ig (i) egyrészt a tenyésztójas (illetve a kikelt napos lúd és kacsa); (ii) másrészt a törzsállományáról (tehát a tojásokat produkáló állatokról) szedett toll értékesítéséből realizálódott.

A TOLLSZEDÉS LEGÁLIS TEVÉKENYSÉG

4. A tolszedés Magyarország jogszabályai értelmében törvényesen végezhető tevékenység. Az állatok védelméről és kíméletéről szóló 1998. évi XXVIII tv. („Ávtv.”) 6.§ (2) bekezdés értelmében „[a]z (1) bekezdés a) pontja (az állatkínzás fogalma – megjegyzés a kérelmezőtől) nem terjed ki az érett libatoll házilag vagy az engedélyezett technológia szerint végzett szedésére”. Az Ávtv. természetesen összhangban áll a vonatkozó uniós jogszabályokkal.² A tolszedés részletes szabályait a 32/1999 (III.31.) FVM rendelet 5. számú melléklete tartalmazza (lásd korábban F/42 alatt csatolva).
5. **Magyarország jogszabályai** tehát – amellet, hogy konkrétan definiálják az állatkínzás fogalmát és rögzítik, hogy az állatkínzás illegális tevékenység – **kifejezetten kimondják, hogy a tolszedés nem minősül állatkínzásnak.**
6. Miatán a jogszabályok világosan és egyértelműen rögzítik, hogy a tolszedés nem állatkínzás, ezért a jelen ügyben teljesen irreleváns, hogy az I.r. alperes, a II.r. alperes, vagy éppen a kérelmező, illetve a bíróságok álláspontja, meggyőződése szerint a tolszedés *de facto* fájdalmat okoz-e az állatoknak vagy sem.
7. Magyarország jogállam, ezért magatartásunk kereteit, határait a jogszabályok határozzák meg. A jogszabályok természetesen változnak, változtathatóak, de ennek a folyamatnak (új jogszabályok kezdeményezésének, hatályos jogszabályok módosításának) szintén megvannak a törvényes szabályai. A hatályos jogszabályokhoz, akár tetszik, akár nem, tartanunk kell magunkat, ez a társadalmi együttélés egyik alapvető feltétele, a jogrend, a jogbiztonság alapja.
8. A jelen alkotmányjogi panasz tárgyát képező perben ezért annak megítélésénél, hogy a tolszedés állatkínzás-e vagy sem, egyszerűen az Ávtv. rendelkezését kellett alkalmazni, amely értelmezést nem engedően kifejezetten rögzíti, hogy a tolszedés nem állatkínzás. Ezt a jogszabályi rendelkezést tényként kell elfogadni.
9. Az I-II.r. alperesek álláspontja a hatályos magyar jogszabályokkal szemben az, hogy a tolszedés, mint tevékenység állatkínzás.
10. Az I-II.r. alperesek azonban nem helyezhetik magukat Magyarország jogszabályai fölé, ezért az ő előadásuk, álláspontjuk, amely szerint az élő állatról történő mindenféle tolleltávolítás (az I-II.r. alpereseket idézve: „*semmilyen toll eltávolítás élő állaton*”)⁴ állatkínzás, valótlan, hatályos jogszabályokkal ellentétes állításként vehető csak figyelembe.

² Tanács 78/923/EGK határozata: Európai Egyezmény az állatok védelméről a mezőgazdasági állattartás során; Tanács 88/306/EGK határozata: Európai Egyezmény a vágóállatok védelméről; Tanács 98/58/EK irányelve az állatok védelméről a mezőgazdasági haszonállattartás során.

³ Megjegyezzük, hogy a kérelmező egyébként a perben szakértő tanúkkal és szakvéleménnyel (lásd korábban F/45 alatt csatolva) bizonyította, hogy nem a tolszedés, hanem éppen a tolszedés elmaradása, a hortobágyi hőségben az I-II.r. alperesek tevékenységének köszönhetően fennmaradó teljes tollazat okoz *de facto* szenvedést az állatoknak, továbbá a szintetikus toll térnyerése miatt óriási környezetterhelést az egész világnak.

⁴ Lásd F/7 és F/41 alatti okirati bizonyítékok, továbbá [redacted] tanú vallomása: „Az I.r. alperes álláspontja az, hogy a tolszedés is tiltott dolog. Álláspontja szerint az élő állatról történő tollnyerés állatkínzó tevékenység, így általa nem tolerálható. [...]. Bármilyen tollnyerés élő libáról elfogadhatatlan az álláspontja szerint” (17. ssz.-ú jegyzőkönyv 9. old. utolsó bek.).

A KÉRELMEZŐ LEGÁLIS TEVÉKENYSÉGET VÉGZETT

11. A perben részletesen bemutatuk⁵ és okiratokkal (lásd a korábban F/10-F/11 és F/39 alatt csatolt hatósági iratokat, illetve az F/38 alatti TÜV tanúsítványokat, valamint az F/40 alatti szakmai újságcikket és különösen [REDACTED] tanúvallomását) bizonyítottuk, hogy a kérelmező *de facto* is legális tevékenységet végez, amely mindenben megfelel a vonatkozó jogszabályi rendelkezéseknek, illetve azon túl a szakmai előírásoknak, sztenderdeknek. A kérelmező ellen a tolszedéssel vagy más üggyel kapcsolatban állatkínzás okán eljárás az I-II.r. alperesek színrelépéséig nem indult, a kérelmezőt ilyen ügyben nem marasztalták soha.
12. Bár maga a tolszedés a fent bemutatottak szerint törvény értelmében nem állatkínzás, a tolszedés során természetesen előfordulhatnak olyan cselekmények, amelyek állatkínzásnak minősülnek, mivel nem felelnek meg a vonatkozó jogszabályi rendelkezéseknek.
13. Abból következően azonban, hogy Magyarország jogállam, az I-II.r. alperesek által – egyebekben alaptalanul – állítólagosan állatkínzónak tartott cselekményeknek is meghatározott jogkövetkezmenyei léteznek. Állatkínzás esetén a szakhatóságok a vonatkozó közigazgatási szabályok alapján járnak el az állatkínzást megvalósító személlyel szemben. Az állatkínzás súlyosabban minősülő eseteit pedig a Btk. a büntetőjog saját rendszerében (EBH2008.1762) külön tényállásként szabályozza.
14. A jelen alkotmányjogi panasz tárgyát képező kártérítési perben az eljáró bíróságoknak nem volt hatásköre arra, hogy az I.r. alperes által állított konkrét állatkínzások ügyét vizsgálják, és abban állást foglaljanak, vagy azt a bizonyítás körében értékeljék. Különösen, mivel az I.r. alperes közigazgatási eljárást a kérelmezett ellen nem is kezdeményezett, a közigazgatási hatóság pedig kifejezetten igazolta, hogy az ominózus tolszedés szabályos és törvényes volt (F/11). Az I.r. alperes által a kérelmező és annak vezérigazgatója ellen tett feljelentés miatt indult büntetőeljárásban pedig a nyomozást a hatáskörrel rendelkező nyomozó hatóság büncselekmény hiányában megszüntette (lásd 15. ssz. alatti iratcsomag).
15. A fenti állítólagos állatkínzásoknak egyebekben sem jogszabály, sem más ok alapján még elvi síkon sem lehetett az a (jog)következmenye, hogy kérelmezőnek fel kell hagynia magával a tolszedéssel, mint tevékenységgel, illetve tízmilliós nagyságrendű károkat kell, hogy elszenvedjen.
16. A kérelmező a piaci keretek között 2011-ig szabadon és zavartalanul létesítette üzleti kapcsolatait és értékesítette ezeket a termékeit, többek között a III.r. és IV.r. alpereseknek. A III-IV.r. alperesek baromfivágóhidak, akik a kérelmezőtől vásárolták azokat a tenyésztőjasokat, illetve napos ludakat és kacsákat, amiket aztán felneveltek és levágtak.
17. Fontos kiemelni, hogy a két fő tevékenysége közül a kérelmező a tenyésztőjas értékesítéséből szinte kivétel nélkül minden évben nagyságrendekkel nagyobb árbevételt realizált, mint a toll értékesítéséből.
18. A kérelmező vezérigazgatója tanúvallomásában így foglalta össze a kérelmező, illetve a III-IV.r. alperesi vágóhidak közötti üzleti kapcsolatot: „2011-ben, illetve az azt megelőző három évben a [REDACTED] Zrt. volt a legnagyobb üzleti partnerünk. Nekik értékesítettük a libát, illetve az ahhoz kapcsolódó termékeket. [...]. A [REDACTED] Zrt. volt nagyságrendileg a legjelentősebb üzleti partnerünk az elmúlt évben. 2012-ben több partnerünk is volt, 2011-ben, illetve az ezt megelőző években 90%-ban a [REDACTED]”

⁵ Lásd 10/F/1 alatti előkészítő irat 2-4. pontok;

[REDACTED]

Zrt. jelentette a forgalmukat".⁶ A IV.r. alperes ügyvezetőjének tanúvallomása szintén megerősítette, hogy a kérelmező és a IV.r. alperes között ugyancsak állandó üzleti kapcsolat állt fenn.

19. **2011-ig tehát a kérelmező gazdasági tevékenysége zavartalan volt, a kérelmező és a III-IV.r. alperesek között egy évek óta tartó, állandó üzleti kapcsolat állt fenn.** A fenti tények a perben egyik fél által sem voltak vitatottak.

A [REDACTED] ÁLLATVÉDŐ SZERVEZET BEAVATKOZÁSA

20. **A kérelmező, illetve a III-IV.r. alperesek közötti, évek óta tartó üzleti jogviszonyba 2011-ben önkényesen beavatkozott egy, a kérelmezővel semmiféle jogviszonyban nem álló, [REDACTED] elnevezésű, osztrák jog alatt bejegyzett állatvédő szervezet, az I.r. alperes.**
21. Ahhoz, hogy egyértelművé váljon, hogy egy osztrák jog alatt bejegyzett állatvédő szervezet hogyan tud hatásosan beavatkozni a kérelmező, illetve a III-IV.r. alperesek közötti jogviszonyba, a jelen alkotmányjogi panaszban sem mellőzhető a tényállás körében összefoglalóan bemutatni az I.r. alperes kampányát.
22. Ez a kampány képezte ugyanis az ügy hátterét. A kampány, az I.r. alperesnek (illetve kampányfőnökének, a II.r. alperesnek) a kampány során tanúsított magatartása, a kampány eredményének és hatásosságának bemutatása nélkül – kontextusukból kiragadva – a konkrét jogellenes magatartások is nehezebben lennének megítélhetőek.
23. A jelen alkotmányjogi panasz tárgyát képező perben azért vezettünk kiterjedt bizonyítást annak bemutatására, hogy az I-II.r. alperesek a lejárató kampányukkal milyen határos tevékenységet végeztek a kérelmező által is végzett egyik tevékenység, a tollszedés beszüntetése érdekében (lásd a korábban F/12, F/19-F/37, F/44, F/48, F/50 alatt csatolt okirati bizonyítékok), hogy az eljáró bíróságok világosan láthassák, hogy mi az a valóban fennálló ok, ami miatt a hazai piaci szereplőknek, köztük milliárdos éves forgalmat bonyolító vágóhidaknak (III-IV.r. alperesek) az I-II.r. alperesek által előírt szabályokhoz kell tartaniuk magukat a piaci túlélés, az exportpiacok megtartása érdekében.
24. A perben részletesen bemutattuk a [REDACTED] állatvédő szervezetet, közte az I-II.r. alperesek megjelenését, működését, a tollszedés elleni nemzetközi kampányuk előzményét, a kampány természetét, jellemzőit, folyamatát-mechanizmusát és hatásait.
25. A perben bemutattuk, hogy – végeredményben irreleváns, hogy milyen okból – a magyar vágóhidak fő kereskedelmi partnereinek minősülő német és osztrák áruházláncok a [REDACTED] kampányának hatására kizárólag azoktól a magyar vágóhidaktól vásárolnak árut, akik a [REDACTED] pozitív listáján szerepelnek.
26. Az, hogy ki kerül erre a pozitív listára, a [REDACTED] kizárólagos döntésének a tárgyat képezi. A perben bizonyítottuk, hogy a pozitív listára a [REDACTED] teljesen önkényesen teszi fel a vágóhidakat, több olyan vágóhid szerepel a pozitív listán, akik a [REDACTED] által állatkínzásnak minősített tollszedést bujtatott formában folytatják; illetve olyan vágóhid is (például a III.r. alperes
27. A perben bemutattuk és bizonyítottuk, hogy az I-II.r. alperesek a kampányban (i) **egyrészt közvetlenül megkeresték és megfenyegették a termelők üzleti partnereit, a vágóhidakat, hogy kizárólag abban az esetben nem kerülnek fel a feketelistára, ha nem vásárolnak árut a tollszedéssel is foglalkozó termelőktől.** (ii) Másrészt

⁶ Lásd [REDACTED] tanúvallomása; 17. ssz.-ú jkv. 3. old. 4-5. bek.

⁷ Lásd 2012-nov-30-i 2. sz. előkészítő irat 1-48. pontok.

[REDACTED]

közvetlenül megkeresték a tolszedéssel is foglalkozó termelőket, így a kérelmezőt is, és szintén megfenyegették őket, hogy ha nem hagynak fel a tolszedéssel, akkor nem tudják értékesíteni az árujukat az üzleti partnereiknek, a vágóhidaknak.

28. Az I-II.r. alperesek kampánya körében a perbeli tanúk egyhangúan igazolták annak hatásosságát, jogellenességét és károkozó természetét:

- „Az I.r. alperes tevékenysége nemcsak Magyarországon, hanem külföldön is azt célozza, hogy a tolszedés teljes mértékben megszűnjön”.⁸
- „Arra a kérdésre, hogy ha az I. rendű alperes nem végzi a tevékenységet, akkor mi lenne a helyzet, a tanú előadja, hogy körülbelül 80-95%-os visszaesés történt a tolltermelésben”.⁹
- „Az I. rendű alperes a [REDACTED] és álláspontom szerint túlnyomó részt az ő tevékenységének tudható be az általam említett visszaesés”.¹⁰
- „[a] [REDACTED] tevékenységének eredményeként kereskedelmi szervezetek olyan álláspontra helyezkedtek, ami arra irányul, hogy Magyarországon ez a tevékenység megszűnjön”.¹¹
- „A fehér liba, vagyis húsliba 45%-ban Magyarországon hozzám kötődik több cégen keresztül [...]. A [REDACTED] [...] Magyarországon beavatkozott piaci folyamatokba [...]. A vágóhidak a szorult helyzetük miatt a negatív kampány eredményeként elfogadták a kialakult helyzetet. [...]”.¹²
- „A [REDACTED] a tevékenységével ezt az ágazatot lényegében likvidálta. [...] Ennek az ágazatnak jelentős károkat okoztak azzal, hogy a toll értékét kivették a finanszírozásából [...]”.¹³
- „[...] a német piacnak nincs alternatívája, a fekete listára kerülés pedig kizárta volna az áruházláncok felé történő értékesítést”.¹⁴
- „Arra a kérdésre, hogy eredményezett-e versenyelőnyt a tépés beszüntetése, tanú: nem versenyelőnyt, hanem piaci megmaradást eredményezett. [...] A német és osztrák piacon való megmaradásnak feltétele volt, hogy ne tépjünk”.¹⁵
- „Azt nem tudom, hogy a pontos mechanizmus hogyan működik, de a [REDACTED] ezt kontrollálja. Vezet egy pozitív listát, amire az kerülhet fel, aki nem tép és nem töm, a vevők pedig ezt értékeli”.¹⁶
- „A [REDACTED] az áruházláncokkal volt megállapodása. Azoktól a termelőktől vásároltak, akik pozitív listán szerepeltek, vagy a [REDACTED] ajánlásával rendelkeztek”.¹⁷
- „A médiák, a televíziók, az újságok is ki vannak éhezve az élelmiszerekkel, állattartással kapcsolatos botrányokra. Ha egy áruházlánc fekete listás árut vett, annak negatív következményei voltak. Ha ez a karácsonyi szezon előtt történt, akkor

⁸ Lásd [REDACTED] tanúvallomása; 17. ssz.-ú jkv. 10. old. 2. bek.

⁹ Lásd [REDACTED] tanúvallomása; 17. ssz.-ú jkv. 11. old. 1. bek.

¹⁰ Lásd [REDACTED] tanúvallomása; 17. ssz.-ú jkv. 11. old. 5. bek.

¹¹ Lásd [REDACTED] tanúvallomása; 17. ssz.-ú jkv. 13. old. 2. bek.

¹² Lásd [REDACTED] tanúvallomása; 34. ssz.-ú jkv. 10. old. 6. bek.

¹³ Lásd [REDACTED] tanúvallomása; 34. ssz.-ú jkv. 11. old. 1. bek.

¹⁴ Lásd [REDACTED] tanúvallomása; 43. ssz.-ú jkv. 5. old. 4. bek.

¹⁵ Lásd [REDACTED] tanúvallomása; 43. ssz.-ú jkv. 6. old.

¹⁶ Lásd [REDACTED] tanúvallomása; 43. ssz.-ú jkv. 8. old. 2. bek.

¹⁷ Lásd [REDACTED] tanúvallomása; 43. ssz.-ú jkv. 10. old. 3. bek.

[REDACTED]

előfordulhatott, hogy emiatt a kiskereskedelmi lánc forgalmának akár 10%-a is kiesett. Súlyos következményei voltak tehát ennek (kiemelés tőlem).¹⁸

- „Az áruházláncok, a [REDACTED] is kikérik a [REDACTED] tanácsát, ajánlását, mindig egyeztetnek. Nem tudok arról, hogy ezek az áruházláncok közvetlenül küldenének auditorokat, viszont az ellenőrzést rábízák a [REDACTED].¹⁹
- „A [REDACTED] úgy jelent meg Magyarországon, hogy minden vágóhidat feketelistára tett [...]. Közölte azt is, hogy hogyan lehet lekerülni erről a listáról. Be kellett szüntetni a tömést, a tépést [...]”.²⁰
- „A [REDACTED] Zrt. a legnagyobb húsliba termelő és vágócég Magyarországon. Ha a [REDACTED] nem ajánlja a termékét, akkor alternatív piacokon eladhatatlan lett volna az áruja. Alternatív piacként csak Kelet-Európa, illetve Szlovákia, Csehország jelentkezett volna, de ezeken a helyeken elenyésző a liba iránti igény. Nemcsak a [REDACTED] Zrt., hanem minden vágóhid gazdasági kényszerhelyzetben volt”.²¹
- „Amit elmondtam, az a [REDACTED] játékszabálya volt, nem az áruházláncoké. Az áruházláncok nem voltak abban a helyzetben, hogy szabályokat határozzanak meg. Ha nem tetszettek volna ezek a szabályok, nem lett volna helyes lépés a részükről, hogy ennek hangot adnak. A [REDACTED] tevékenysége előtt az áruházláncok nem tudták, hogy mi a tépett, tömött liba. A [REDACTED] pedig azt mondta, hogy ezek kínzott állatok. Az előállításukat akarta megakadályozni, a piac oldaláról lehetett megfogni ezt a kérdést. A vásárló egy filmet lát és azt mondják, hogy egy adott kiskereskedelmi lánc ilyen árut forgalmaz, akkor a vásárló nem veszi meg azt az árut. Ezeket a szabályokat a [REDACTED] fektette le. A vásárló nem tud arról, hogy a [REDACTED] képből van. Hogyha a vásárló azt látja, hogy feketelistás árut vett egy áruházlánc, akkor onnan nem vásárol. A német lakosság fogékony erre a kérdésre”.²²
- „Mi körülbelül 6 éve nem tépünk. [...] csak úgy tudjuk eladni az árunkat, ha nem tépjük. Ellenkező esetben a német piac nem veszi meg. Nem volt más alternatíva”.²³
- „2009. évben azonban a [REDACTED] a [REDACTED] fekete listára tette és ebbe tönkrement a cég [...] 2009. és 2010. év között a cég nem tudott értékesíteni”.²⁴
- „Ha az alperes nem lenne, akkor végeznénk a tevékenységünket. Az alperes több száz ember munkáját megszüntette, akik téptek, illetve sok száz milliót elvitt, az emberek pedig nem tudnak dolgozni”.²⁵

29. Az I-II.r. alperesek kampánya, benne az önkényesen működtetett feketelista és pozitív lista, az I-II.r. alperesek által okozott botrányoktól, árbevétel-kieséstől tartó, ezért az I-II.r. alperesek félretájékoztatásait, feltételeit kritikátlanul elfogadó német, osztrák kereskedők magatartása azt eredményezték, hogy a perbeli felek a saját magatartásukat is ehhez a kampányhoz, a kampány feltételeihez voltak kénytelenek igazítani.

¹⁸ Lásd [REDACTED] tanúvallomása; 43. ssz.-ú jkv. 10. old. utolsó bek.

¹⁹ Lásd [REDACTED] tanúvallomása; 43. ssz.-ú jkv. 11. old. 1. bek.

²⁰ Lásd [REDACTED] tanúvallomása; 43. ssz.-ú jkv. 11. old. 1. bek.

²¹ Lásd [REDACTED] tanúvallomása; 43. ssz.-ú jkv. 11. old. 2. bek.

²² Lásd [REDACTED] tanúvallomása; 43. ssz.-ú jkv. 11. old. 3. bek. - 12. old. 1. bek.

²³ Lásd [REDACTED] tanúvallomása; 59. ssz.-ú jkv. 5. old. 3. bek.

²⁴ Lásd [REDACTED] tanúvallomása; 59. ssz.-ú jkv. 8. old. 2. bek.

²⁵ Lásd [REDACTED] tanúvallomása; 59. ssz.-ú jkv. 8. old. 3. bek.

30. Az I-II.r. alperesek kampányát jogellenesnek és károkozónak kell minősíteni. Az I-II.r. alperesek ugyanis felelősséggel kell, hogy tartozzanak a kampányuk „eredményéért”, a kampányukkal okozott károkért.

III. A KÉRELMEZŐT ÉRT JOGELLENES GAZDASÁGI KÉNYSZER

31. A kúriai ítélet negligálta azt a bizonyított alapvető perbeli tényt, hogy a **kérelmezőnek a legális, jövedelmező tevékenységével fel kellett hagynia, ez pedig nyilvánvalóan nem önként, hanem gazdasági kényszerűségből történt.**

32. A perben kimerítően bemutatuk és bizonyítottuk, hogy a kérelmező a tolszedéssel nem önként, a saját szabad üzleti döntése alapján, hanem az alperesek jogellenes magatartása miatt hagyott fel:

- „A [redacted] Zrt. 2011. júniusa körül már szóban jelezte, hogy a törzslúdállomány szedését meg kellene szüntetni, mivel a [redacted] Állatvédő Szervezet [I.r. alperes – megjegyzés a kérelmezőtől] a gyárra nyomást gyakorol”,²⁶
- „2011. novemberben pedig úgy nyilatkozott a [redacted] Zrt., hogy amennyiben nem vállalom el a tolszedés befejezését, abban az esetben 2012-ben nem vesz át tőlem árut. A nyomásgyakorlásnak tehát írásbeli nyoma is van”,²⁷
- „A 2011. december 14-ei tárgyaláson a várakozásaimmal ellentétben azt mondták az I. rendű alperes képviselői, hogy vagy abba hagyom a tolszedést, vagy pedig nem tudom értékesíteni az árut”,²⁸
- „Kérésükre alá kelltt írnom egy nyilatkozatot, amely szerint véglegesen abba hagyom a tolszedést”,²⁹
- „[a] 2011. december 14-i megbeszélésen megfenyegették azzal, hogyha nem hagyja abba a tolttépést, akkor nem tudja a termékeit értékesíteni, ezzel [redacted] fenyegette meg, egyébként pedig nem gondolhatják azt, hogy jószántából tette ezt a nyilatkozatot. Ennek előzménye volt a [redacted] 2011. november 28-ai levele. Ettől nagyobb fenyegetésre nincs szükség. Üzletileg fenyegették meg azzal, hogy nem vesznek át semmit. [...] az I. rendű alperes beavatkozott a közte és a [redacted] Zrt. közötti gazdasági kapcsolatba”,³⁰
- „A [redacted] [...] kilátásba helyezte, hogy nem tudja eladni az áruját (a kérelmező – megjegyzés a kérelmezőtől), ha nem írja alá a nyilatkozatot [kiemelés a kérelmezőtől]”,³¹
- „[...] [redacted] kényszerítették vagy kérték, nem tudom pontosan kifejezni magam, hogy ne tépje, csak akkor vehetik meg a vágóüzemek a napos állományát”.³²
- „[redacted] részéről is elhangzott felém, illetve a kérelmező tőle, hogy tépett állománytól származó árut nem vásárolnak, egyébként ez a [redacted] számára is jól jöhetett, mivel ezek a korlátozások számára hasznosak lehetnek, [...] árvitát nem kellett lefolytatni a felperessel, mert örült, hogy ha a termékét értékesíteni tudja [kiemelések a kérelmezőtől]”.³³

²⁶ Lásd [redacted] tanúvallomása; 17. ssz.-ú jkv. 3. old. 6. bek.

²⁷ Lásd [redacted] tanúvallomása; 17. ssz.-ú jkv. 3. old. 8. bek.

²⁸ Lásd [redacted] tanúvallomása; 17. ssz.-ú jkv. 4. old. 2. bek.

²⁹ Lásd [redacted] tanúvallomása; 17. ssz.-ú jkv. 4. old. 3. bek.

³⁰ Lásd [redacted] tanúvallomása; 17. ssz.-ú jkv. 8. old. 10. bek.

³¹ Lásd [redacted] tanúvallomása; 43. ssz.-ú jkv. 11. old. 1. bek.

³² Lásd [redacted] tanúvallomása; 59. ssz.-ú jkv. 8. old. 1. bek.

³³ Lásd [redacted] tanúvallomása; 34. ssz.-ú jkv. 12. old. 4. bek.

33. Tekintettel arra, hogy a kérelmező egyik fő tevékenysége a tollszedés volt, továbbá arra, hogy a tollszedési tevékenységet korábban zavartalanul folytathatta, a tollszedésből évek óta bevételt realizált, teljesen életszerűtlenek, a józanésszel ellentétesek és különösen peradat nélküliek voltak azok az alperesi előadások, amelyek szerint a kérelmező önként (!) hagyott volna fel a tollszedéssel. Ezeket az alperesi állításokat egyetlen perbeli bizonyíték sem támasztja alá.
34. A kérelmezőnek a tollszedés beszüntetésének kényszerű vállalása körében nem volt valós választása, nem járhatott el a saját szabad gazdasági döntése szerint. Amennyiben a kérelmező nem enged az alperesek nyomásának, akkor a III-IV.r. alperesi vágóhidak nem veszik át tőle a tenyésztőjásokat, illetve a napos árut. Ez nagyságrendileg minimum négyszeres kárt eredményezett volna a kérelmező részére.
35. Hozzá kell tenni, hogy a kérelmező termékei élő organizmusok, ezért a kérelmező, mint termelő azokat nem adhatja el bármikor és bárkinek, főleg nem tízezres volumenben. Valótlán ezért az összes olyan alperesi nyilatkozat, amely azt állítja, hogy a kérelmező szabadon értékesíthette volna az áruját más üzleti szereplők részére.
36. A kérelmező az állandó üzleti partnerein, a III-IV.r. alpereseken kívül más piaci szereplőknek ilyen nagyságrendű árut nem tudott volna értékesíteni. A belföldi piacon mindössze 3-4 jelentős baromfivágóhíd működik, akik ilyen mennyiségben vásárolnak tenyésztőjást, naposlibát. A piac pedig jellemzően úgy működik, hogy ez a kevés vágóhíd diktál a számos termelőnek. A kérelmezői vezérigazgató tanúvallomása értelmében „[h]árom vágóhídnak volt jelentősége az ügy szempontjából. Ha a három vágóhíd belemegy az I. rendű alperes feltételeibe, akkor ezzel nem tudok vitába szállni [kiemelés a kérelmezőtől]”³⁴ „[A]rról kellett döntenem, hogy a 120 milliós árbevételről mondok le, vagy pedig erről az összegről”.
37. Megjegyezzük, hogy amennyiben a kérelmező a tenyésztőjását, naposlibát a III-IV.r. alpereseken kívüli piaci szereplőknek képes lett volna értékesíteni, tehát amennyiben erre reális lehetősége, vagy esélye lett volna, akkor nyilvánvalóan esze ágában nem lett volna aláírni a III-IV.r. alperesekkel a számára kárt okozó perbeli szerződéseit. Ez a körülmény is jól mutatja, hogy a kérelmező a perbeli ügyben kizárólag a III-IV.r. alpereseknek tudta az áruját eladni.
38. A fentiek értelmében a kúriai ítélet azon, a kérelmező pervesztességét eredményező megállapítása, amely azon alapul, hogy a kérelmező önkéntesen szüntette be a tevékenységét, nélkül minden ténybeli és jogi alapot, és sérti a kérelmező lent hivatkozott, Alaptörvényben foglalt jogait.

AZ I-II.R. ALPERESEK ÁLTAL ALKALMAZOTT GAZDASÁGI KÉNYSZER

39. A kúriai ítélet indokolása figyelmen kívül hagyta az összes olyan perbeli tényt és bizonyítékot, amelyek mind-mind azt támasztják alá, hogy a kérelmező nem önként, hanem gazdasági kényszerűségből volt kénytelen befejezni legális tollszedési tevékenységét. Ezek közül kiemeljük az alábbiakat.
40. 2011-dec-14-én senki által nem vitatottan személyes találkozóra került sor a kérelmező és az I-II.r. alperesek között. „[S]zemélyesen tárgyaltam az I. rendű alperes képviselőjével Bécsben. [...] [a] várakozásaimmal ellentétben azt mondták az I. rendű alperes képviselői, hogy vagy abba hagyom a tollszedést, vagy pedig nem tudom értékesíteni az árut”³⁵

³⁴ Lásd [redacted] tanúvallomása; 17. ssz.-ú jkv. 6. old. 6. bek.

³⁵ Lásd [redacted] tanúvallomása; 17. ssz.-ú jkv. 3. old. utolsó bek., 4. old. 2. bek.

- [REDACTED]
41. Az I-II.r. alperesek a bécsi találkozón kész tények elé állították a kérelmezőt és közölték vele, hogy ezek a játékszabályok, amiket be kell tartania: „Kimentünk Bécsbe és egy egyeztetett időpontban találkoztunk [REDACTED] 2011. nyarán a kérelmező a törzslibáit megtépte és a vágóhidak nem voltak hajlandóak fogadni az áruját. [...] [REDACTED] azt mondta, hogy a német, illetve osztrák kiskereskedelmi láncok kínzott áruk végtermékét nem forgalmazzák. Ez vonatkozik a szülőpárra is, nem csak a végtermékekre. A tépés kizáró tényező. [...] Közölte, hogy ezek a játékszabályok”.³⁶
42. [REDACTED] azt közölte, hogy ezek a játékszabályok. Ha elfogadja [REDACTED] a kérelmező vezérigazgatója], akkor eladhatóvá nyilvánítja az árut. Arra a kérdésre, hogy ez az áruházláncok, vagy a [REDACTED] játékszabálya-e, a [REDACTED] játékszabálya volt”.³⁷
43. Az I-II.r. alperesek konkrétan közölték a kérelmezővel a feltételeiket: „[REDACTED] kérte, hogy valamilyen megoldást javasoljon [REDACTED]. Ő azt mondta, hogy ha írásban nyilatkozik [REDACTED] arról, hogy a kérelmező a jövőt illetően tartózkodik a tépéstől, akkor erről értesíti a potenciális vevőket, hogy szabad utat kapjon az áru. Ez a nyilatkozat létrejött. A megbeszéléskor [REDACTED] azt mondta, hogy a tépés beszüntetése neki húsz millió forintos árbevétel kiesést jelent a következő években”.³⁸
44. A 2011-dec-14-i személyes találkozón a kérelmező kifejezetten felhívta az I-II.r. alperesek figyelmét arra, hogy a tolszedés kényszerű beszüntetése számára kárt okoz. Az I-II.r. alperesek a kár bekövetkezését beismerték és ígéretet tettek annak kompenzálására: „Tájékoztattam arról [REDACTED] hogy a tolszedés abbahagyása 18-20 000 000 forintos kárt okoz. [REDACTED] azt az ígéretet tette, hogy ennek a kárnak a megtérítéséről valamilyen módon intézkedni fog. Arra utalt, hogy a [REDACTED] Zrt-n keresztül megtörténik a kompenzáció”.³⁹
45. 2011-dec-28-án a kérelmező (lásd a korábban F/5 alatt csatolt okirat) cégszerűen aláírt, az I-II.r. alpereseknek címzett nyilatkozatában, a 2011-dec-14-i személyes találkozón elhangzott I-II.r. alperesi előírásnak, feltételeknek megfelelően visszavonhatatlanul vállalta, hogy „[a] cégem tulajdonában található teljes liba mennyiségre vonatkozóan az élve tépést azonnali hatállyal befejeztük”.
46. 2011-dec-30-án az I-II.r. alperesek (lásd a korábban F/6 és F/18 alatt csatolt okiratot) elektronikus levél útján közölték a III.r. alperes vezérigazgatójával, [REDACTED] úrral, hogy „[a] [REDACTED] nincs kifogása a [REDACTED] Rt. a [REDACTED] részére történő napos számlasor ellen, mivel a [REDACTED] i [REDACTED] hitelt érdemlően kötelezte magát az élve tépés azonnali leállítására. A [REDACTED] úrral és a [REDACTED] történő együttműködésnek a mi szemszögünkből nincs semmi akadálya”.
47. 2012-febr-10-én a kérelmező hivatalos levélben (lásd a korábban F/14 alatt csatolt okiratot) azzal a kéréssel fordult az I-II.r. alperesekhez, hogy ne csak a III.r. alperes, hanem a többi üzleti partner vonatkozásában is „[a] 2012-es év elejétől igazolni szíveskedjenek vállalatunk megfelelőségét a Hortobágyi fehér lúd tojás és napos lúd értékesítésünk tárgyában [...] ahogyan azt a dec. 30-ai e-mailjében tette a [REDACTED] Zrt. felé. Tervezett vevő partnereink: - [REDACTED] Zrt., [REDACTED] Kft., [REDACTED] Kft., [REDACTED], Lengyelország”.
48. 2012-febr-19-én az I-II.r. alperesek (lásd a korábban F/7 alatt csatolt okiratot) hivatalos levélben is közölték a kérelmezővel, hogy „[ö]n hitelesen biztosított minket arról, hogy a [REDACTED] tenyészlibái 2012-től nem lesznek többé élve tépve (semmilyen

³⁶ Lásd [REDACTED] tanúvallomása; 43. ssz.-ú jkv. 10. old. 1. bek.

³⁷ Lásd [REDACTED] tanúvallomása; 43. ssz.-ú jkv. 10. old. 3. bek.

³⁸ Lásd [REDACTED] tanúvallomása; 43. ssz.-ú jkv. 10. old. 1. bek.

³⁹ Lásd [REDACTED] tanúvallomása; 17. ssz.-ú jkv. 4. old. 4. bek.

[REDACTED]

toll eltávolítás élő állaton) és hogy bejelentés nélküli ellenőrzések lehetségesek a [REDACTED] által. Ezért nem látjuk akadályát a libatozásainak illetve kislibáinak az eladását az olyan cégek részére, amelyek szintén kizárják a végtermék illetve tenyészlibáikon végzett élve tépést”.

49. 2012-júl-2-án a kérelmező ismételten megkereste az I-II.r. alpereseket (lásd korábban F/50 alatt csatolva) és felhívta az I-II.r. alperesek figyelmét arra, hogy a magatartásuk kárt okoz számára: „Decemberi közös tárgyalásunk alatt felvettem, hogy a törzsludak tépésének tiltásával vállalatunkat kb. 17 millió Ft elmaradt haszon kiesés éri [...]”.
50. A levél szintén rögzíti, hogy az I-II.r. alperesek a károkozás tényét elismerték és annak megtérítésére tettek ígéretet: „Igaz, tett olyan javaslatot (a II.r. alperes – megjegyzés a kérelmezőtől) hogy majd a [REDACTED] Zrt.-vel ezt az összeget kifizetteti”. Továbbá igazolja, hogy a kérelmezőt az alperes kényszerítette a tollszedés beszüntetésére: „Természetesen, amit kérésükre vállaltam Önök felé – mivel más lehetőségem nem volt – azt a továbbiakban is tartom”.
51. A fentiekből egyértelműen megállapítható, hogy az I-II.r. alperesek jogellenesen beavatkoztak a kérelmező legális gazdasági tevékenységébe, a kérelmezőt olyan gazdasági döntés meghozatalára, olyan magatartásra kényszerítették, amely neki kárt okozott, az I-II.r. alperesek kárt okoztak a kérelmezőnek. Az I-II.r. alperesek ráadásul előre tudták, hogy a magatartásuk kárt okoz a kérelmezőnek (tehát a károkozásuk szándékosnak is minősül), annak megtérítésére ígéretet is tettek, azonban a kártérítést elmulasztották.

A III-IV.R. ALPERESEK ÁLTAL ALKALMAZOTT GAZDASÁGI KÉNYSZER

52. Az I-II.r. alperesek mellett a III-IV.r. alperesi vágóhidak ugyancsak gazdasági kényszer alá helyezték a kérelmezőt. Ebben a körben „minősítő körülmény”, hogy **a III-IV.r. alperesek egy olyan tevékenység beszüntetését írták elő a kérelmezőnek, amely tevékenység nem képezte a közöttük fennálló szerződések tárgyát.**
53. Ez ahhoz hasonlítható, mintha egy almafelvásárló kizárólag akkor lenne hajlandó almát vásárolni a termelőtől, ha az vállalja, hogy egyébként beszünteti a körtetermesztést. A III-IV.r. alperesek olyan feltételt támasztottak a kérelmezővel szemben, amely nem képezte a szerződés tárgyát. Egy kereskedelmi ügyletnél a kötelem egyik fele sem kényszeríthető olyan feltétel betartására, olyan kár elviselésére, amely az ügyletnek nem tárgya.
54. A kérelmező, ahogyan azt a perben már több alkalommal előadtuk, és ahogyan az az okirati bizonyítékokból is kitűnik, nem egy libahústermelő, hanem egy fajtafenntartó, fajtanemesítő vállalkozás. Státusza ezért speciális a libahústermelő cégekhez képest.
55. A kérelmező egy úgynevezett liba törzsállományt tart fenn, amely három generációt tartalmaz: az ún. dédszülőpárokat, az ún. nagyszülőpárokat és az ún. szülőpárokat. A kérelmező nem a törzsállományát, hanem a törzsállományának a szaporulatát, tojást, illetve naposlibákat értékesít üzleti partnereinek, így a perbeli esetben a III-IV.r. alpereseknek is.
56. A tollszedési tevékenység viszont kizárólag a kérelmező törzsállományát érinti, mivel tojásokról, illetve napos libákról értelemszerűen nem lehet tollat szedni.
57. A fentiek alapján a perbeli, **a kérelmező és a III-IV.r. alperesek közötti szerződések tárgya, a szövegükből is kitűnően, nem a kérelmezői törzsállomány, hanem libatozások adásvétele.** A libatozásoknak viszont I.r. alperes állításával („[e]zen szerződéseknel a tépetlenség éppen hogy a megvásárolt termékek lényeges tulajdonságainak részét képezte”) ellentétben a „tépetlenség” nem képezheti a lényeges tulajdonságát, mivel tépetlen tojás nem létezik, ahogyan tépett tojás sem.

- [REDACTED]
58. A perbeli szerződéseknek a tolszedés beszüntetésére vonatkozó feltételei pontosan ezért minősülnek különösen jogellenes, a kérelmezőt gazdaságilag kényszerítő feltételeknek: a szerződések tárgyát képező tojasokat ugyanis a tolszedés semmiféle formában és módon nem érinti, sem közvetve, sem közvetlenül. A tenyésztojások szempontjából az a körülmény, hogy a törzsállományról szednek-e tolat, vagy sem, indifferens.
59. A III-IV.r. alperesek magatartásának jogellenessége körében az alábbi tények és bizonyítékok bírnak különös relevanciával.
60. Minden ügy kezdődött, hogy az I.r. alperes „[f]elszólította azokat a vágóhidakat, amelyek a törzstelepekről vásárolnak, hogy csak olyan telepekről vásároljanak libát, amelyeknél nem történik élő libából tollnyerés, ellenkező esetben a honlapján közzéteszi a nevüket. Mindez a német nyelvterületre nagy hatással volt. Az előbb általam elmondottak nemcsak Németországra, hanem Ausztriára is vonatkoznak”.⁴⁰
61. 2009-szept-10-én az I.r. alperes és a III.r. alperes között szerződés jött létre. Ennek értelmében „A [REDACTED] Társaság a jelen – a [REDACTED] állatvédő szervezetek kötött – megállapodással kötelezettséget vállal arra, hogy a tépést/kopasztást és bármilyen átvételét olyan tollnak, amely élő állatról származik (a továbbiakban élőtézés) azonnal megszünteti, valamint igazolja, hogy a 2009-es idényben az élőtézés megszüntetésre kerül és többé nem alkalmazza”.
62. 2010-jún-21-én az I.r. alperes és a IV.r. alperes között szintén szerződés jött létre (lásd korábban 59/T/1 alatt csatolva). Ennek értelmében „A [REDACTED] elkötelezi magát ebben a szerződésben a [REDACTED] állatvédő alapítvánnyal, hogy mostantól az összes saját és integrált telepén tartott vegtermék libán (hízó/húslibán) végzett mindenféle tolltépet és toll eltávolítást az élő állaton (továbbiakban tolltépesnek nevezzük) beszüntet [...]”.
63. Az I.r. alperes tehát szerződéseket kötött a III-IV.r. alperesekkel, amelyekben több egyéb feltétel előírása mellett arra kötelezte őket, hogy kizárólag olyan termelőktől vásárolhatnak tenyésztojást és napolat, akik teljesen beszüntetik a legális tolszedési tevékenységüket.
64. A perben bemutattuk, hogy a III-IV.r. alpereseket mi motiválta arra, hogy az I.r. alperessel szerződéseket kössenek és vállalják az I.r. alperes feltételeit. A III-IV.r. alperesi magatartások jogellenessége körében azonban mindez közömbös. Akár kényszerből, akár önszorgalomból, akár kárenyhítésből jártak el a III-IV.r. alperesek úgy, ahogy eljártak, a kérelmezőnek az eljárásukkal kárt okoztak.
65. Az I.r. alperes a perben kifejezetten elismerte, hogy a III-IV.r. alperesek csak úgy voltak hajlandóak szerződni a kérelmezővel, ha a kérelmező vállalja a tolszedési tevékenység beszüntetését: „A kérelmező tevékenységét állatjóléti aspektusból ismerjük. Tudom, hogy nem húst értékesít, hanem tojást és napolat. Tudom, hogy a [REDACTED] Kft., illetve a [REDACTED] Kft. csak úgy volt hajlandó szerződni a felperessel, hogy vállalta, hogy nem tépi a törzsállományt. Abban az esetben, ha a kérelmező tolszedést végzett volna és a [REDACTED] Kft. megvásárolta volna az áruját, mi lett volna annak a következménye, tanú: Ha ilyen információ derül ki, megkezdjük a tárgyalásokat azzal kapcsolatban, hogy miért történt ez. Ha rendszeresen történt ez a tevékenység, az nem megengedett. A következménye az lett volna, hogy mind a két cég időlegesen lekerül a pozitív listáról”.⁴¹
66. Az I.r. alperessel kötött szerződéseknek megfelelően a 2011. évben a III-IV.r. alperesek megkezdtek a termelőikkel szembeni fellépést a termelők tolszedési tevékenységének megszüntetése érdekében.

⁴⁰ Lásd [REDACTED] tanúvallomása; 17. ssz.-ú jkv. 12. old. 1. bek.

⁴¹ Lásd [REDACTED] tanúvallomása; 65. ssz.-ú jkv. 6. old.

- [REDACTED]
67. 2011-nov-28-án a III.r. alperes közölte a kérelmezővel (lásd a korábban F/4 alatt csatolt okirat), hogy „[...] a korábban közölt álláspontunknak megfelelően csak olyan törzsállományoktól származó tojást, vagy naposlibát tudunk megvenni, amelyek nem voltak megtépvé. Tudomásom szerint a tenyész állományokat az idén a tojástermelést követően megtépték. Sajnos szándékunk ellenére a jövő évi tojásvásárlástól csak abban az esetben tudunk érdemi megbeszéléseket folytatni, ha a « [REDACTED] / [REDACTED] állatvédő szervezetnél céged részére kezdeményezni tudod a tépéssel kapcsolatos tiltás feloldását. Korábbi kapcsolataink alapján együttműködésünket hosszú távra terveztük, de ismerte az állatvédők tevékenységének piaci hatásait, gondolom megérted és elfogadod álláspontunkat, hiszen az általunk termelt vágóáru olyan nagyságrendet képvisel, hogy annak piaci elhelyezését nem szabad kockáztatnunk [kiemelés a kérelmezőtől]”.
68. A III.r. alperesi nyilatkozat értelmében (i) a III.r. alperes maga is a kérelmezővel való hosszú távú együttműködésben volt érdekelt; (ii) a III.r. alperes maga is szándéka ellenére, kényszerűen lépett fel a kérelmezővel szemben, azért, hogy a piacain történő megmaradást ne kockáztassa; (iii) a III.r. alperes konkrétan meghatározta, hogy a kérelmezővel történő szerződéskötés előfeltétele az I.r. alperes előzetes jóváhagyása: „[a] törzsállomány tépése vagy szedése esetén nem veszik át az árut, illetve 2011. decemberben arról tájékoztattak, hogy amennyiben nem szerzem be a [REDACTED] hozzájáruló nyilatkozatát, akkor semmi nem vesznek át”.⁴²
69. 2012-febr-24-én a III.r. alperes és a kérelmező között létrejött a szerződés (lásd korábban F/57 alatt). Ennek értelmében „[j]elen szerződés érvényességének feltétele, hogy Eladó törzslúdtartási technológiáját az állatvédő szervezetek támogathatónak ismerjék el. Eladó a törzslúd állományán nem végezhet tolszedést (tolltépést) a 2012-es évtől és a további években, ellenkező esetben Vevő nem veszi át a keltető tojásokat és ezen helyzet szerződésszegésnek minősül. Ennek tényét Eladó, a szerződés aláírását megelőzően hiteles dokumentummal igazolja vevő felé”.
70. „[A] szerződés teljes egészében mindenféle tolltávolítást kizárt”.⁴³ „[A] szerződés ezen rendelkezése, amely szerint a tépés is tiltott, azért értelmezhető akként, hogy mindenféle tolltávolítás tilos, mert a 2012. február 19-én kelt levélben [REDACTED] úgy nyilatkozott, hogy hitelesen biztosítottam őket arról, hogy a kérelmező tenyészlibái 2012-től nem lesznek többé élve tépve (semmilyen toll eltávolítás élő állaton nem történik)”.⁴⁴
71. A III.r. alperes elismerte, hogy a tolszedési tevékenység beszüntetését ők kényszerítették a kérelmezőre: „[m]i a saját szerződéseinkben kötjük ki, hogy az állománynak tépetlennek kell lennie [...]. A felperessel kötött szerződésünkben azért szerepel érvényességi feltételként az élvetépes mellőzése, hogy ne adjunk támadási felületet és ne legyen probléma a termék értékesítésével”.⁴⁵
72. A III.r. alperes azt is elismerte, hogy annak ellenére kényszerítette a tolszedés beszüntetésére a kérelmezőt, hogy az egyébként egy legális tevékenység: „A szerződésekben kikötjük a tépetlenséget. Annak ellenére, hogy a tépést lehet jogszabályoknak megfelelően végezni, nem vállaljuk azt a kockázatot, hogy nem tudjuk az árut értékesíteni”.⁴⁶
73. A III.r. alperes szintén elismerte, hogy a szerződéses feltételt ők tették a szerződésbe: „[a] tépetlen állománnyal kapcsolatos záradékot szerződésünkbe [...] mi írtuk bele”.⁴⁷

⁴² Lásd [REDACTED] tanúvallomása; 17. ssz.-ú jkv. 8. old. 1. bek.

⁴³ Lásd [REDACTED] tanúvallomása; 17. ssz.-ú jkv. 8. old. 3. bek.

⁴⁴ Lásd [REDACTED] tanúvallomása; 17. ssz.-ú jkv. 8. old. 5. bek.

⁴⁵ Lásd [REDACTED] tanúvallomása; 43. ssz.-ú jkv. 4. old. 3. bek.

⁴⁶ Lásd [REDACTED] tanúvallomása; 59. ssz.-ú jkv. 6. old. 2. bek.

⁴⁷ Lásd [REDACTED] tanúvallomása; 43. ssz.-ú jkv. 8. old. 3. bek.

- [REDACTED]
74. Ami a kérelmező és a IV.r. alperes közötti jogviszonyt illeti, a kérelmező és a IV.r. alperes közötti szerződés 2013-jan-24-én jött létre. Annak értelmében (lásd korábban F/51 alatt) „[m]egrendelő a naposlúd vétel-feltételnek köti ki a [REDACTED] Állatvédő Szervezet 2012. évi hozzájárulását is az adás-vételhez. Eladó jelen szerződés aláírásával a 2013-as évre is egyidejűleg nyilatkozik arról, hogy a megvásárolt naposlibák a 2012-es évtől nem tolszedett törzsállományoktól származnak és mellékletként átadja a [REDACTED] Állatvédő Szervezet ([REDACTED] 2012.02.19-én kelt igazolását arról, hogy Eladó magyarországi és külföldi baromfifeldolgozó üzemek részére korlátozás nélkül értékesítheti a naposludakat. Eladó jelen nyilatkozat be nem tartásával súlyosan veszélyezteti a Megrendelő export lúdhúspiacát, ezért Eladó kártérítési felelősséggel tartozik”.
75. A III.r. alperessel szemben a IV.r. alperes feltárta, hogy a kérelmezővel szembeni magatartását az I-II.r. alperesek irányából érkező kényszer vezérelte: „A [REDACTED] Zrt. ezt nem merete elmondani”.⁴⁸ „Fél a [REDACTED] [REDACTED], csak tőlük fél. A [REDACTED] [REDACTED] nem fenyegette meg, de rendszeresen nyomás alatt tartja. Nem döntheti el, hogy mit csinál, különben fekete listára tennék. 2008. évben így tette tönkre az alperes a [REDACTED] Kft.-t”.⁴⁹
76. „Rákényszerítettek arra, hogy beengedjem őket, ilyen szerződést irattattak alá velem. 2010. évben vagy 2011. évben aláírtattak velem a szerződést kényszerből, nem jókedvemben írtam alá, különben nem vennék meg az árumat az áruházláncok. [...] Azért működünk együtt a [REDACTED] mert különben listára tenne és nem tudnánk eladni az árut. [...] 2010. évtől azért nem tépek, mert a [REDACTED] rákényszerített erre [...]. Ha a [REDACTED] leírná, hogy téphetek és nem tesz feketé listára, akkor már holnaptól tépnék. A tépés és a hús termelés együtt lenne jó. Nekem kényszerből kell választani”.⁵⁰
77. A fentiek alapján egyértelműen megállapítható, hogy a III.r. alperes 2012-ben, illetve a IV.r. alperes 2013-ban kizárólag azzal, a kérelmezőre nézve gazdasági kényszert jelentő, jogellenes feltétellel volt hajlandó megvásárolni a kérelmező tenyésztőjásait/napos lúdait, hogy a kérelmező egyrészt vállalta, hogy beszünteti a tolszedést és nem értékesít többet toltat, másrészt beszerezte az I.r. alperes előzetes engedélyét, jóváhagyását a közte és a III-IV.r. alperesek közötti szerződések megkötéséhez.

AZ ALPERESEK ÁLTAL ALKALMAZOTT GAZDASÁGI KÉNYSZER A KÉRELMEZŐNEK KÁRT OKOZOTT

78. A jelen ügyben senki által nem vitatott tény, hogy a kérelmezőt a tolszedés, mint legális tevékenység abbahagyása miatt elmaradt haszon (árbevétel) formájában kárt érte. **A kár bekövetkezését érdemben az alperesek – sőt az I.f.-ú, illetve a II.f.-ú ítéletek – sem vitatják és az nem is vitatható.** Nyilvánvaló ugyanis, hogy amennyiben a kérelmező 2011 előtt a tolszedésből minden évben árbevételt realizált, majd ezt követően pedig a tolszedés beszüntetése miatt nem realizált árbevételt, akkor a nem realizált, elmaradt árbevétel fogalmilag kárnak minősül: „A kár legáltalánosabb értelemben minden olyan hátrány, amely valakit valamely károsító esemény folytán [...] vagyonaiban ér”.⁵¹
79. Az I-II.r. alperesek ráadásul a jelen ügyben még a kár megtérítésére is ígéretet tettek a kérelmezőnek, amiből önmagában az következik, hogy a kérelmezői kár bekövetkezésének tényét elismerték: „Tájékoztattam arról [REDACTED] [REDACTED] hogy a tolszedés abbahagyása 18-20 000 000 forintos kárt okoz. [REDACTED] [REDACTED] azt az ígéretet tette, hogy ennek a kárnak a

⁴⁸ Lásd [REDACTED] anúvallomása; 59. szs.-ú jkv. 9. old. 1. bek.

⁴⁹ Lásd [REDACTED] anúvallomása; 59. szs.-ú jkv. 9. old. 7. bek.

⁵⁰ [REDACTED] anúvallomása; 59. szs.-ú jkv. 10. old. 5-6. bek.

⁵¹ [REDACTED] Felelősségtan; Novotni kiadó; 2002. 59. old.

[REDACTED]

megtérítéséről valamilyen módon intézkedni fog. Arra utalt, hogy a [REDACTED] Zrt-n keresztül megtörténik a kompenzáció”.⁵²

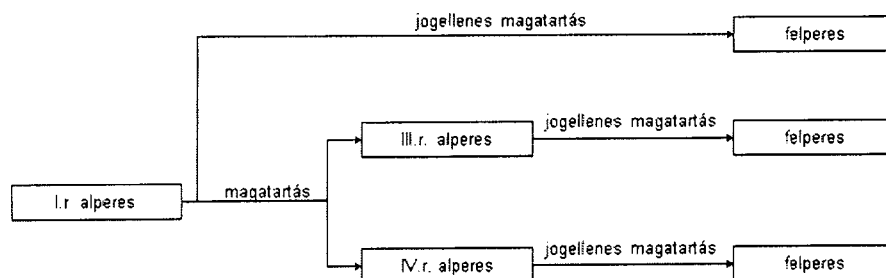
80. A III.r. alperes pedig kifejezetten beismerte, hogy tudta, hogy a kérelmezőt kár éri, azzal azonban nem foglalkozott: „Mi nem foglalkoztunk azzal, hogy a tégés beszüntetése milyen kárt okoz, mivel jóval nagyobb kárt okozott volna, hogy ha a másfél milliós állományunkat nem tudjuk értékesíteni”.⁵³
81. A felek között a jogvita tehát nem a kár bekövetkezése körében áll fenn, a vita abban áll, hogy a kárt az alperesek okozták-e, illetve a kárt jogellenesen okozták-e a kérelmezőnek. Ebben a körben kiemelendő, hogy a kár bekövetkezését és megszerzését a kérelmező által megbízott igazságügyi szakértőnek 2014-ápr-2-án kelt, a perben benyújtott magánszakértői véleménye is verifikálta.
82. A kárt pedig az okozta, hogy az alperesek a kérelmezővel szemben jogellenes gazdasági kényszerrel alkalmazták, azt, hogy a kérelmező nem tudja eladni az áruját a III-IV.r. alperesek részére, ha nem hagy fel a tolszedéssel és nem viseli az ebből eredő kárt.
83. A kérelmező nem a saját döntéséből hagyott fel a tolszedéssel, hanem a szabad (üzleti) akarata ellenére, az alperesi magatartások okán. A kérelmező nem szabadon döntött, az alperesek magatartása nélkül soha nem szüntette volna be a tolszedést, erre a fent kimerítően bemutatott alperesi magatartások miatt került sor.
84. Megjegyezzük, hogy mivel a kérelmezőnek az alpereseken kívül a perbeli ügyben, ügyletekben más jogalanyokkal nem volt közvetlen kapcsolata, ezért fogalmilag kizárt, hogy a kérelmező kárát az alpereseken kívül más okozhatta volna. Megfordítva: a kérelmező kárát kizárólag az alperesek okozhatták, mivel más jogalanyal a kérelmezőnek a perbeli ügyben kapcsolata nem volt.
85. Mindennek azért van jelentősége, mivel az alperesek a saját felelősségüket mentve „külföldi fogyasztókra”, „külföldi piaci szereplőkre”, „megváltozott piaci körülményekre” hivatkoznak, és azt állítják, hogy a kérelmező kárát nem ők, hanem a kérelmezővel soha semmiféle közvetlen kapcsolatban nem álló, peren kívüli harmadik személyek, külső körülmények okozták.
86. A fenti alaptalan alperesi állításokat semmiféle bizonyék, peradat nem támasztja alá. Nincs olyan perbeli okirati bizonyíték, tanúvallomás, amely igazolná, hogy a kérelmező kárát az alpereseken túli harmadik személyek okozták. Sőt, mivel az I-II.r. alperesek tolszedés elleni kampánya már a perbeli időszakot évekkal megelőzően, 2009-ben elindult, és 2009-2011 között a kérelmező mégis zavartalanul folytathatta a tolszedést, ebből következően a kérelmezőnek akkor kellett felhagynia a tolszedéssel, amikor 2011 őszén az I-II.r. alperesek konkrétan beleavatkoztak a III.r. alperessel fennállt üzleti kapcsolatába és a III-IV.r. alperesek közölték a kérelmezővel, hogy kizárólag a tolszedési tevékenység beszüntetése esetén hajlandóak fenntartani vele az üzleti kapcsolatukat.
87. A perbeli ügyben az ok-okozatiság körében a perbeli feleken túli személyek nem léteznek és nem is vizsgálhatóak. Az ok-okozatiság körében a „fogyasztók”, „kereskedők” minden konkrétumot nélkülöző halmaza nem értelmezhető. A jelen perbeli ügyben nem a „fogyasztók”, vagy a „kereskedők”, hanem konkrétan az I-II.r. alperesek kötöttek szerződéseket a III-IV.r. alperesekkel, kötelezve őket a tolszedés-mentesség biztosítására. Továbbá nem a „fogyasztók”, hanem az I-II.r. alperesek jóváhagyása volt a feltétele a kérelmező és a III-IV.r. alperesek közötti szerződések létrejöttének.

⁵² Lásd [REDACTED] tanúvallomása; 17. ssz.-ú jkv. 4. old. 4. bek.

⁵³ Lásd [REDACTED] tanúvallomása; 43. ssz.-ú jkv. 4. old. 3. bek.

88. A valóságban az I.r. alperes (és a II.r. alperes) okozott a magatartásával közvetlen ok-okozati összefüggésben kárt a kérelmezőnek. Emellett, ezzel egyidejűleg az I.r. alperes magatartásával ok-okozati összefüggésben a III-IV.r. alperesek olyan magatartást tanúsítottak, amivel közvetlen ok-okozati összefüggésben a kérelmezőnek kárt okoztak.

89. Megjegyezzük, hogy a III-IV.r. alperesek magatartása és a kérelmező kára közötti ok-okozati összefüggés még abban az esetben is aggálytalanul megállapítható lenne, ha a III-IV.r. alperesek az I-II.r. alperesek magatartásától függetlenül okozták volna a kérelmező kárát.

IV. AZ ALAPTÖRVÉNY-ELLENES KÚRIAI ÍTÉLET

90. A Kúria a II.f.-ú ítéletet hatályában fenntartotta. A Kúria az indokolásban – megfordítva az I-II.f.-ú ítéleti indokolásokat – a kérelmező álláspontjával egyezően megállapította, hogy

– az I.r. alperes azzal, hogy olyan tartalmú megállapodásokat kötött gazdasági vállalkozásokkal, amelyben azok termelési tevékenységével kapcsolatos kötelezettségvállalások szerepelnek, illetve ilyen tartalmú nyilatkozatok megtételét várta el, amely vállalások betartását ellenőrizhette is, továbbá pozitív listát/feketelistát vezetett, a pozitív listán szereplő vállalkozások termékeit a logójával látta el, piaci magatartást tanúsított;

– a német, osztrák áruházláncok jórészt az I.r. alperesi kampánya hatására csak olyan termékeket hajlandók megvásárolni, amelyek tolszedéssel nem érintettek;

– a III-IV.r. alperesi vágóhidak csak akkor tudják a német, osztrák piacon a termékeiket értékesíteni, ha a II.r. alperes követelményeinek eleget tesznek, tehát az általuk tenyésztett, feldolgozott liba tolszedéssel nem érintett, illetve tolszedés az ő termelőiknél, szerződéses partnereiknél (köztük a kérelmezőnél sem történik);

– ezért a kérelmező is csak akkor tudta a lúdtojtását, napos libáját ezen III-IV.r. alperesi vágóhidaknak eladni, ha vállalta, hogy a tojtást előállító lúdállományáról (törzsállomány) sem szed toltat;

– Magyarországon a tételes jog engedi, szabályozza a tolszedést, a [REDACTED] Zrt. nem folytatott jogellenes magatartást a tolszedéssel;

– a toll eladás elmaradásából bevételkiesés (kár) származik.

91. A kúriai ítélet viszont egyetlen ponton fenntartotta az I-II.f.-ú ítéletek hibás indokolását. A kúriai ítélet értelmében a kérelmező a lúd tojtás keltetés, tehát egy megállíthatatlan folyamat kellős közepén nem gazdasági kényszerből, hanem önkéntesen fogadta el az I.r. alperesi állatvédő alapítvány által előírt, és a III-IV.r. alperesi vágóhidak és a kérelmező közötti szerződésekben kötelezően szereplő feltételt, amely szerint a III-IV.r. alperesi vágóhidak kizárólag akkor veszik meg a kérelmező lúdtojtásait, ha a kérelmező vállalja, hogy a

[REDACTED]

lúdtojásokat produkáló törzsállományáról (ami nem is képezte ezen szerződések tárgyát) a jövőben nem szed tollat.

92. Kiemelendő, hogy amennyiben a kérelmező nem fogadta volna el ezt a feltételt, akkor a végül elszenvedett perbeli kárhoz képest minimum négyszeres kárt szenvedett volna el, mivel a tojások a III-IV.r. alperesi vágóhidak általi visszautasítás eredményeként eladatlanul megsemmisültek volna.
93. A Kúria álláspontja szerint ez egy önkéntes, racionális gazdasági döntésnek minősült, amelyben a Kúria – a rendelkezésre álló bizonyítékok ellenére – semmilyen gazdasági kényszert nem látott. Ezen – az I.f.-ű és a II.f.-ű ítéleteket ebben a tekintetben megerősítő – kúriai jogi álláspont, illetve az ezen alapuló kúriai ítélet Alaptörvény-ellenes, az alábbi indokok alapján.

A KÉRELMEZŐ TULAJDONHOZ VALÓ JOGÁNAK SÉRELME

94. Az Emberi Jogok Európai Egyezményéhez fűzött Első Kiegészítő Jegyzőkönyv értelmében minden természetes vagy jogi személynek joga van javai tiszteletben tartásához. Senkit sem lehet tulajdonától megfosztani, kivéve, ha ez közérdekből és a törvényben meghatározott feltételek, valamint a nemzetközi jog általános elvei szerint történik.
95. Az Európai Unió Alapjogi Chartája szintén kimondja, hogy mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogszerűen szerzett tulajdonát birtokolja, használja, azzal rendelkezzen, és azt örökül hagyja. Tulajdonától senkit sem lehet megfosztani, kivéve, ha ez közérdekből, a törvényben meghatározott esetekben és feltételekkel, valamint az ezáltal elszenvedett veszteségekért kellő időben fizetett méltányos összegű kártalanítás mellett történik. A tulajdon használatát, az általános érdek által szükségessé tett mértékben, törvénnyel lehet szabályozni.
96. Míg a korábbi Alkotmány a tulajdonhoz való jogot az Általános rendelkezések között helyezte el, addig az Alaptörvény egyértelműen a jogok között, a Szabadság és felelősség címet viselő részben szabályozza. A tulajdonhoz és az örökléshez való jog kétség kívül alapvető jog, amelyre irányadó az I) cikk rendelkezése, valamint a jogegyenlőség és megkülönböztetés tilalmának követelménye.
97. Az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése az alapvető jogok korlátozhatóságának körében kimondja, hogy alapvető jog kizárólag törvényben, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan korlátozható. A hivatkozott cikk olyan konjunktív feltételeket tartalmaz, amelyek közül, ha akár egy nem maradéktalanul teljesül, az érintett alapjog nem korlátozható, illetőleg annak korlátozása alaptörvény-ellenes.
98. Az Alaptörvény XIII. cikke alapján mindenkinek joga van a tulajdonhoz. Az Alkotmánybíróság azóta is irányadó, 64/1993 (XII. 22.) AB határozatában kifejtette, hogy az alkotmányos tulajdon fogalma nem szükségképpen követi a polgári jogi tulajdon fogalmát, az Alaptörvény az egyéni cselekvési autonómiát részesíti védelemben. Ugyanakkor ennek a cselekvési autonómiának szükségszerűen határai vannak: nem járhat indokolatlanul más cselekvési autonómiájának korlátozásával, más jogainak szükségtelen és aránytalan sérelmével, erre a jogalkotónak, illetve a jogalkalmazónak figyelemmel kell lennie. A tulajdon, illetve a tulajdon részjogosítványainak fogalmát ők töltik ki tartalommal úgy, hogy az az Alaptörvénnyel összhangban álljon az Alaptörvény R. cikk (1) bekezdés és T. cikk (3) bekezdésben meghatározott követelményeknek megfelelően.
99. A polgári jog hagyományos dogmatikája szerint a dologi jogok, így a tulajdoni viszonyok adják a vagyoni jogok statikáját, míg a kötelmi jogviszonyok a vagyoni jogviszonyok dinamikáját; utóbbiak tehát a rendelkezésre álló vagyontárgyak, vagyontömegek "mozgásával" kapcsolatos jogviszonyok, amelyek eredője nem más, mint a legfőbb

[REDACTED]

cselekvési autonómiát adó tulajdonjog, illetve annak részjogosítványai. Éppen ezért nem tekinthetők védelem nélkülinek, hisz a vagyoni forgalomban éppúgy meghatározóak, mint a statikai vagyontárgyak, vagyontömegek. Ez nem jelent azonos szintű védelmet, ahogyan az abszolút és relatív természetükben kifejezésre is jut, de kétségtelen, hogy védelmet élveznek: ezen védelem eredője pedig maga az Alaptörvény. Az előző pontban előadottak miatt is a magánszemélyek részéről jog, a jogalkotó és a bíróságok részéről pedig kötelezettség, hogy a kényes egyensúlyt fenntartsák akkor, mikor a védelem mértékét vizsgálják, arról rendelkeznek.

100. Az Emberi Jogok Európai Bírósága a Vékony v. Magyarország-ügyben hozott ítéletében (65681/13) a gazdasági érdeket, az Emberi Jogok Európai Egyezményének Első Kiegészítő Jegyzőkönyvének 1. cikkében szabályozott tulajdon védelmének körébe vonta azáltal, hogy kimondta, a dohányárusítás joga az 1. cikk által védett értéknek minősül, az ehhez fűződő **nyilvánvaló gazdasági érdek indokolatlan, aránytalan sérelme pedig sérti a tulajdonhoz való jogot**. Az Emberi Jogok Európai Bíróságának ítéletében is megjelenik tehát, hogy nem egy, a polgári jogban klasszikus dologi jogot von a védelem körébe, hanem egy más vagyoni jogviszonyt, éppen annak rendeltetése okán, méghozzá a hozzá kapcsolódó gazdasági érdekből kifolyólag.
101. A jelen ügyben a kérelmező tulajdonhoz való joga alapvetően sérült azzal, hogy a két fő gazdasági tevékenysége közül az egyiket, a minden évben stabilan tízmilliós nagyságrendű árbevételű produkáló tolszedést az alperesek által alkalmazott gazdasági kényszerűségből kénytelen volt abbahagyni.
102. A kérelmezőnek nem volt valós választási lehetősége; amennyiben ugyanis nem enged az alperesi nyomásnak, akkor a tényésztozásait a III-IV.r. alperesek nem vették volna át, ami minimum négyszeres kárt, négyszeres mértékű sérelmet eredményezett volna számára.
103. A kúriai ítélet teljesen tévesen értékelte a kérelmezőt ért gazdasági kényszert, és azt önkéntes, racionális gazdasági lépésnek minősítette. Tette ezt úgy, hogy teljesen figyelmen kívül hagyta bizonyítás eredményét, a rendelkezésre álló bizonyítékokat, és döntését kizárólag az alperesek bizonyítatlan és életszerűtlen előadásaira alapozta.
104. A fent részletesen bemutatottak alapján álláspontunk szerint egyértelműen megállapítható, hogy a kérelmező nyilvánvaló gazdasági érdekének indokolatlan sérelmét okozták az alperesek a perbeli magatartásukkal. Azzal pedig, hogy a kúriai ítélet ezen alperesi magatartásokat akceptálta, sértette a kérelmező tulajdonhoz való jogát.

A KÉRELMEZŐ TISZTESSÉGES GAZDASÁGI VERSENYHEZ VALÓ JOGÁNAK SÉRELME

105. Az Alaptörvény által deklarált követelmény, hogy hazánk biztosítsa a gazdasági verseny feltételeit. Ez azonban némiképpen mást jelent, mint a korábbi Alkotmányban szereplő gazdasági verseny szabadsága. Ez utóbbi egyfajta államcélként érvényesült a piacgazdasággal összefüggésben [21/1994. (II. 16.) AB határozat], míg az Alaptörvény az államra ró kötelezettséget a szükséges jogi környezet megteremtésével. A versenyt sértő magatartások, illetve cselekmények kapcsán egyetlen tényezőt említ külön is az Alaptörvény, nevezetesen az erőfölénnyel való visszaélést, amellyel szemben feltétlenül fellép Magyarország. A verseny sérelmét azonban előidézhetik más cselekmények is, így például a kartellcselekmények, a monopóliumok kialakulása, a hírnévrontás vagy akár bizonyos állami támogatások. A verseny tisztasága mellett azonban az államnak a fogyasztók jogait is biztosítani kell, hiszen a tisztességes verseny mellett is sérülhetnek a fogyasztók jogai.
106. Álláspontunk szerint a gazdasági verseny feltételeinek biztosítása magában foglalja azt a követelményt is, hogy a kérelmező és a III-IV.r. alperesek közötti jogviszonyba ne tudjon

önkényesen beavatkozni egy, a Kúria által is piaci szereplőnek minősített, osztrák jog alatt bejegyzett állatvédő szervezet.

107. A kúriai ítélet lényegében jóváhagyta a jogellenes I-II.r. alperesi beavatkozást, ezzel pedig lehetővé tette, hogy a kérelmező tisztességes gazdasági versenyhez való joga sérüljön.
108. A kérelmezőnek az I-II.r. alperes által az egyrészt közvetlenül a III-IV.r. alperesek számára, másrészt közvetve a kérelmező számára előírt „tollszedési tilalom” a kérelmezőre nézve azt eredményezte, hogy gazdasági kényszerűségből kénytelen volt abbahagyni a tollszedést, mint legális tevékenységet.
109. A kérelmező gazdasági társaság egyik legális főtevékenységének a fent részletesen bemutatottak szerint gazdasági kényszerűségből, az alperesek nyomására történt abbahagyása nyilvánvalóan a tisztességes gazdasági versenyhez való jog sérelmével járt, amely sérelmet a kúriai ítélet nem hártotta el, ezért az ezen okból is Alaptörvény-ellenesnek kell, hogy minősüljön.

A KÉRELMEZŐ TISZTESSÉGES ELJÁRÁSHOZ VALÓ JOGÁNAK SÉRELME

110. Különösen sérelmezzük, hogy a kúriai ítélet a kérelmezőt ért gazdasági kényszer körében nem a jelen alkotmányjogi panaszban is fent részletesen hivatkozott csatolt okiratokra, tanúvallomásokra, peradatokra, hanem az alperesek bizonyítatlan állításaira alapozta a döntését.
111. A bizonyítás eredményének ilyen mértékű figyelmen kívül hagyása álláspontunk szerint a kérelmező tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét kell, hogy jelentse.

AZ ALAPTÖRVÉNY 28. CIKKÉNEK SÉRELME

112. A fentiek alapján az is megállapítható, hogy a Kúria a kúriai határozat meghozatala során az alperesek által tanúsított magatartások jogellenességét nem az Alaptörvénnyel összhangban értelmezte, ezért a kúriai határozat sérti az Alaptörvény 28. cikkét is.

V. EGYEBEK

113. Fenntartjuk a jogot, hogy a jelen alkotmányjogi panaszban előadott indokolást az Alaptörvény-ellenesség körében a későbbiekben kiegészítsük.

Tisztelettel:

kérelmező
képv.